

23
TERM OF
OFFICE

25
Oliver Röpké
PREDSJEDNIK EGSO-a

STAND UP FOR DEMOCRACY SPEAK UP FOR EUROPE

MANIFEST ZA RAZDOBLJE 2023. – 2025.

**Europski gospodarski
i socijalni odbor**

pregled sadržaja

OBRANA DEMOKRACIJE U Europskoj uniji	4
Približiti građane Europi	4
Osigurati uspjeh europskih izbora	5
Promicati demokratske vrijednosti i vladavinu prava	5
OBRANA DEMOKRACIJE Izvan Europske unije	6
Portal civilnog društva koji otvara put k demokraciji i prosperitetu	6
Podrška mekoj diplomaciji EU-a u interesu snažnih i otpornih civilnih društava	6
ZALAGANJE ZA EUROPU Veća reprezentativnost	7
Forum nove generacije	7
Ravnopravniji forum	8
ZALAGANJE ZA EUROPU Snažan i relevantan glas	9
Institucija koja ima vanjski utjecaj	9
Institucija koja djeluje na temelju činjenica i okrenuta je budućnosti	10
PREDSJEDNIK EGSO-a OLIVER RÖPKE	
Napredak u socijalnom programu EU-a i očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće	11
Napredak u socijalnom programu EU-a	11
Očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće	12
ODABRANI PRIORITETI POLITIKA NA TEMELJU DOPRINOSA TAJNIŠTVA	13
Ubrzavanje ostvarivanja ciljeva održivog razvoja	13
Angažman mladih u području klime i održivosti	13
Kružno gospodarstvo	13
Zelena tranzicija za europsku industriju	14
Sveobuhvatni napor za digitalizaciju europske industrije	14
Jačanje globalne konkurentnosti i otvorene strateške autonomije industrije EU-a	14
Reforme za otporno gospodarstvo EU-a	15
Dovršetak unije tržišta kapitala i bankovne unije	15
Višegodišnji financijski okvir prikladan za suočavanje s budućim izazovima, uključujući snažnu kohezijsku politiku	15
Gospodarski i socijalni oporavak od posljedica pandemije i ruske ratne agresije na Ukrajinu te posljedičnog povećanja cijena energije i troškova života	16
Temeljna prava i vladavina prava	16
Migracije	16
Sigurno i stabilno susjedstvo	16
Suradnja s partnerima za poštena i pravedna društva koja poštuju ljudska prava	17
Promicanje održive trgovine korisne za sve	17
Studije i ocjene politika: kako savjetodavni rad EGSO-a može u većoj mjeri biti zasnovan na činjenicama	17
Jačanje konkurentnosti europske industrije i podupiranje brzog prelaska na klimatsku neutralnost	18
Podupiranje poduzetništva u svim njegovim oblicima: MSP-ovi i poduzeća socijalne ekonomije	19
Osnajivanje potrošača za potrebe zelene i digitalne tranzicije	19
Nakon energetske krize: postizanje održive, pravedne i strateške energetske sigurnosti	19
Doprinosi stambenih politika gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji	20
Ozelenjivanje prometa: zadovoljavanje potreba korisnika, građana i organizacija civilnog društva	20

Sloboda, demokracija, ljudska prava i vladavina prava neke su od temeljnih vrijednosti na kojima je zasnovana Europska unija. One su ugrađene u Ugovore EU-a i bit su identiteta EU-a.

Međutim, te su vrijednosti posljednjih godina pod velikim pritiskom. Europa se suočava s dosad nezabilježenim krizama koje su povećale socijalne i ekonomske nejednakosti i dovele u pitanje povjerenje građana EU-a u demokratske institucije. Naše europske vrijednosti ne mogu se uzimati zdravo za gotovo.

U ovim teškim vremenima podrška civilnog društva u prenošenju stavova europskih građana od ključne je važnosti za izgradnju demokratske otpornosti i oblikovanje budućnosti Europe. Istovremeno je i samom civilnom društvu potrebna veća zaštita. Prostor djelovanja civilnog društva sve se više smanjuje, čime se ograničava sposobnost organizacija civilnog društva da legitimno djeluju u EU-u i ostatku svijeta.

Tijekom sljedećeg mandatnog razdoblja mi u Europskom gospodarskom i socijalnom odboru (EGSO) osnažit ćemo svoj jedinstveni položaj poveznice između građana, civilnog društva i institucija EU-a i djelovati kao platforma za iskrenu i uključivu raspravu.

Pobrinut ćemo se za to da vrata našeg Odbora budu otvorena za svrsishodan demokratski dijalog utemeljen na činjenicama i da u njemu sudjeluje širok spektar društvenih, gospodarskih, političkih, kulturnih i institucionalnih aktera. U donošenju odluka nastojat ćemo postići pažljivo promišljene kompromise kojima će se ojačati položaj našeg Odbora i pružiti značajan doprinos politikama EU-a.

Time ćemo – zajedno s našim institucijskim partnerima i partnerima iz civilnog društva – dati velik doprinos stvaranju otpornije, uključivije i demokratskije Europske unije koja će biti inspiracija našim bliskim i dalekim susjedima.

Imajući u vidu te nove prioritete, naš će Odbor i dalje **sve svoje snage ulagati u ostvarivanje društvenog, ekonomskog i ekološkog napretka za sve Europljane i Europljanke** tako što će dosljedno pridonositi programu rada Europske komisije i djelotvorno surađivati s Europskim parlamentom i Vijećem EU-a.

Kao novoizabrani predsjednik želim se usredotočiti na sljedeća područja:

- **obranu demokracije u EU-u** promicanjem temeljnih vrijednosti i vladavine prava, približavanjem građana našem Odboru, podupiranjem predstavničke i izravne demokracije i osiguravanjem doprinosa EGSO-a uspjehu europskih izbora 2024.;
- **obranu demokracije izvan EU-a** uspostavom istinskog portala civilnog društva koji otvara put k demokraciji i prosperitetu za naše susjede i partnere i podupiranjem snažnog i otpornog civilnog društva EU-a;
- **zalaganje za Europu povećanjem reprezentativnosti našeg Odbora** uključivanjem novih generacija i nedovoljno zastupljenih skupina našeg društva u naš rad;
- **zalaganje za Europu** unapređenjem kvalitete naše suradnje s javnošću i našeg rada okrenutog budućnosti, pri čemu ćemo posebnu pozornost posvetiti predviđanjima i preporukama Konferencije o budućnosti Europe kako bismo osigurali da glas EGSO-a u našoj europskoj demokraciji ostane snažan i relevantan.

OBRANA DEMOKRACIJE

U Europskoj uniji

Približiti građane Europi

Od svog osnutka 1957. naš je Odbor stup participativne demokracije koji građanima i dionicima pruža platformu na kojoj mogu iznijeti svoje stavove u postupku donošenja odluka u EU-u. Participativna i deliberativna demokracija bile su važna tema na Konferenciji o budućnosti Europe u vezi s kojom su građani poručili da bi željeli na strukturiran način utjecati na godišnji program rada i političke prioritete EU-a i da bi EGSO u tome mogao imati ključnu ulogu.

Civilno društvo ima nezamjenjivu ulogu u tome da demokracija nastavi dobro funkcionirati. Participativna demokracija nije samo dopuna predstavničkoj demokraciji već je njezin sastavni dio.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- ***prije izbora za Europski parlament 2024. uspostaviti participativne panele građana i građanki EGSO-a koji će dati doprinos sadržaju zajedničke rezolucije svih stručnih skupina EGSO-a koja će sadržavati glavne zahtjeve EGSO-a za novi Europski parlament i novu Europsku komisiju („Izborni manifest EGSO-a 2024.”);***
- ***postaviti temelje za redovito korištenje participativnih panela građana i građanki u svakodnevnom radu EGSO-a i nakon izbora za Europski parlament 2024.;***
- ***revitalizirati aktivno sudjelovanje EGSO-a u europskim građanskim inicijativama kao uspješnom instrumentu kojim se građani uključuju u postupak donošenja odluka u EU-u i koji im daje demokratsku platformu putem koje mogu utjecati na zakonodavstvo EU-a.***

Participativna demokracija podupire predstavničku demokraciju (Europski parlament i nacionalni parlamenti) i izravnu demokraciju (europska građanska inicijativa). Tijekom svojeg mandata dat ću sve od sebe da osnažim položaj Odbora kao doista sveobuhvatne platforme okrenute budućnosti.

Osigurati uspjeh europskih izbora

Novo mandatno razdoblje EGSO-a dovest će nas do jednog od najvažnijih trenutaka u europskoj demokraciji – do izbora za Europski parlament. Izbori će obilježiti ključan demokratski trenutak u kojem će prominentnu ulogu imati važna europska pitanja kao što su europski zeleni plan, jačanje ekstremizma i populizma, vladavina prava, budućnost gospodarskog upravljanja u kontekstu sve većih nejednakosti i izazovi koji proizlaze iz geopolitičke nesigurnosti.

Bez odgovarajućih zaštitnih mjera i djelovanja ti bi izbori mogli biti plodno tlo za širenje dezinformacija, propagande i kibernetičkih napada kojima se pokušava utjecati na glasanje građana i destabilizirati naše demokratske procese. U borbi protiv dezinformacija postoje brojni organizacijski izazovi i oni obuhvaćaju više aktera, uključujući i civilno društvo. I zaključci s Konferencije o budućnosti Europe, tijekom koje su građani i građanke radili na preporukama, legitiman su razlog za to da EGSO preuzme aktivnu ulogu kao ključni partner u pripremama za te izbore.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *osigurati odlučno sudjelovanje našeg Odbora, zajedno s civilnim društvom, u međuinstitucijskim aktivnostima i kampanjama koje će se provoditi uoči izbora za Europski parlament 2024. radi povećanja izlaska birača na izbore;*
- *podupirati organizacije civilnog društva u obrani demokracije i borbi protiv dezinformacija i prikrivenog stranog utjecaja, i to davanjem podrške Komisijinom paketu za obranu demokracije i poduzimanjem koraka za njegovu provedbu prije europskih izbora;*
- *podržavati Europsku komisiju u nadzoru vrlo velikih internetskih platformi radi ublažavanja sistemskih rizika za demokratske i izborne procese.*

Promicati demokratske vrijednosti i vladavinu prava

Predstavnici civilnog društva na nacionalnoj razini pozivaju EU na odlučno djelovanje u vezi s temeljnim vrijednostima i vladavinom prava. Žele da EU podrži ulogu civilnog društva kao čuvara demokracije i potakne vlasti da poduzmu mjere kako bi podigle svoje standarde u pogledu visokokvalitetnih okvira za građanski prostor, financiranje, slobodu izražavanja, slobodu medija, nediskriminaciju i zlouporabu sudskih postupaka protiv novinara i boraca za prava.

Tijekom novog mandatnog razdoblja dosljedno ću promicati demokraciju, temeljna prava i vladavinu prava kao vodeća načela za sve aktivnosti, i to u radu našeg Odbora, u našim interakcijama s europskim institucijama i civilnim društvom, u našim međunarodnim odnosima, kao i u svim našim političkim inicijativama, događanjima i publikacijama. Sužavanje prostora za djelovanje civilnog društva znači sužavanje demokracije, a to ne smijemo dopustiti.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *podržati nov i snažan mandat naše Skupine za temeljna prava i vladavinu prava u cilju upoznavanja javnosti s izuzetno važnim radom te skupine i jačanja nadzorne uloge civilnog društva;*
- *promicati „analizu stanja civilnog društva od strane EGSO-a” kako bi se aktivno pratila kretanja koja utječu na civilno društvo u državama članicama EU-a i zemljama kandidatkinjama.*

OBRANA DEMOKRACIJE

Izvan Europske unije

Portal civilnog društva koji otvara put k demokraciji i prosperitetu

Budućnost Europske unije čvrsto je povezana sa stabilnošću i prosperitetom naših susjeda u Istočnom partnerstvu i na zapadnom Balkanu. Nastavit ćemo promicati mir i stabilnost u tim područjima, kao i njihovu integraciju.

S obzirom na trenutačni pritisak Rusije na Ukrajinu, Moldaviju, Gruziju i druge zemlje, ojačat ćemo naša partnerstva i poticati veću povezanost naših civilnih društava, koja su okosnica demokracije.

Djelujući kao istinski portal civilnog društva za te zemlje, EGSO će ih podržati i osnažiti u borbi za slobodu, demokraciju i veću integraciju. U okviru procesa proširenja pružit ćemo im potporu potrebnu da unaprijede svoje socioekonomske i demokratske sustave kako bi postigle standarde EU-a koji se temelje na jedinstvenom tržištu, zelenom planu i europskom stupu socijalnih prava.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *u okviru procesa proširenja osobno poticati kontakte na visokoj razini sa zemljama kandidatkinjama kao što su partneri na zapadnom Balkanu, Ukrajina i Moldavija i promicati rad naših zajedničkih platformi civilnog društva;*
- *prvi put uključiti predstavnike civilnog društva iz zemalja pristupnica EU-u u svakodnevni savjetodavni rad Odbora imenovanjem počasnih članova za proširenje, prije svega u postupku izrade ključnih mišljenja.*

Podrška mekoj diplomaciji EU-a u interesu snažnih i otpornih civilnih društava

U svijetu se vodi globalna bitka oko vrijednosti i diskursa u kojoj se razne zemlje i regije bore za utjecaj. Od presudne je važnosti da EU promiče i podržava vrijednosti sadržane u Ugovorima EU-a, kako unutar Europske unije, tako i izvan nje. EGSO će iskoristiti svoju mrežu kontakata s civilnim društvom za jačanje svoje diplomacije utemeljene na vrijednostima u područjima kao što su klimatske promjene, kultura te socijalna i gospodarska pitanja na globalnoj razini.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *osobno poticati suradnju s međunarodnim organizacijama na najvišoj, kao što su Ujedinjenim narodima, Međunarodnom organizacijom rada, Svjetskom trgovinskom organizacijom;*
- *s pomoću meke moći (kultura, energija i klima, plava diplomacija) promicati vrijednosti na kojima se temelji EU tako što ćemo doprinositi mapiranju postojećih mjera i inicijativa, jačati dijalog i suradnju s organizacijama civilnog društva u trećim zemljama u tim područjima i raditi na mišljenjima koja se bave tim temama.*

ZALAGANJE ZA EUROPU

Veća reprezentativnost

EGSO građanima i dionicima pruža forum na kojem mogu iznijeti svoje stavove u postupku donošenja odluka u EU-u. Oslanjajući se na naša postignuća, tijekom sljedećeg mandatnog razdoblja trudit ću se povećati reprezentativnost EGSO-a proširenjem baze naših dionika i omogućavanjem novim akterima da doprinose politikama EU-a.

Forum nove generacije

Današnje odluke donose se kako bi se izgradila snažna i pravedna budućnost za buduće generacije. U tom je kontekstu od najveće važnosti da mladi mogu iznositi svoje mišljenje o odlukama koje će na njih utjecati sada i u budućnosti. Mora im se osigurati platforma na kojoj mogu predstaviti svoje potrebe i iznijeti svoje bojazni.

Stoga ću tijekom svojeg mandata nastojati aktivnije uključiti mlade u oblikovanje politika, na način koji im najviše odgovara i uz temeljito praćenje i ocjenjivanje prijedloga EGSO-a u pogledu njihovog utjecaja na život mladih.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- **osnovati „ad hoc skupinu mladih EGSO-a“** koja će se baviti angažmanom mladih i čiji će jasan mandat biti da nastavi s radom koji je započela Koordinacijska skupina za Europsku godinu mladih;
- **koristiti internetsku stranicu EGSO-a „Za veći angažman mladih“** kao alat za predstavljanje i promicanje konkretnih mjera i aktivnosti koje provode EGSO i njegovi članovi i članice;
- **u mišljenjima EGSO-a odmah početi ocjenjivati učinak EU-a iz perspektive mladih**, u bliskoj suradnji sa stručnim skupinama i CCMI-jem kako bi se osiguralo da je u mišljenja EGSO-a uključena perspektiva mladih u svim područjima politika;
- **proširiti ulogu „izaslanika mladih EGSO-a“** u svakodnevnom radu Odbora, po uzoru na njihovo uspješno sudjelovanje u izaslanstvu EGSO-a na Konferenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama;
- **intenzivirati aktivnosti EGSO-a za mlade** u okviru već poznatog događanja EGSO-a „Tvoja Europa, tvoje mišljenje!“ (YEYS), posebno uoči izbora za Europski parlament 2024.;
- **osnovati vijeće predsjedničkih savjetnika za mlade** koje će davati pragmatične preporuke usmjerene na rezultate, uključujući i razne perspektive mladih aktivista, i koje će iznositi konkretne prijedloge s posebnim naglaskom na klimatskim promjenama.

Ravnopravni forum

Zalaganje za demokraciju, vladavinu prava i temeljne vrijednosti započinje u vlastitom domu. Zato će EGSO intenzivirati svoje unutarnje reforme kako bi osigurao veću transparentnost, integritet i pravednost.

EGSO se odlučno protivi svakom obliku diskriminacije, uključujući diskriminaciju na temelju roda. Rodna ravnopravnost neraskidivo je povezana s vrijednostima na kojima je izgrađen EU i treba je promicati na cjelovit i horizontalan način na svim razinama.

Rodna ravnopravnost preduvjet je za ostvarivanje pravednije i snažnije Europe. Odbor i u tome ima ulogu, koja započinje primjerom koji dajemo kao skupština i odlukama koje donosimo. Zato moramo biti čvrsto i nedvojbeno predani poboljšanju rodne ravnopravnosti u našem Odboru.

Tijekom svog mandata kontinuirano ću poticati cjeloživotnu kulturu rodne ravnopravnosti, uz mjere prilagođene svakoj fazi životnog ciklusa, u svim aktivnostima Odbora. Rodnu dimenziju treba uključiti u rad EGSO-a na svim politikama, a žensko vodstvo u Odboru odlučno poticati.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- ***ojačati mandat Skupine za ravnopravnost kako bi se osigurala provedba mjera zahvaljujući kojima će se postići ciljevi te kako bi se pratio napredak u provedbi i, prema potrebi, predložile mjere prilagodbe;***
- ***pratiti rad Skupine za ravnopravnost u vezi s anketom o uključenosti članova i članica, raspodjeli rada i dobrobiti i, prema potrebi, predložiti mjere kojima će se poboljšati rodna ravnoteža u EGSO-u;***
- ***poticati stratešku suradnju s Europskom komisijom, Europskim parlamentom i Vijećem u svrhu uključivanja rodne ravnopravnosti u sve relevantne politike EU-a;***
- ***organizirati okrugle stolove radi uključivanja rodne ravnopravnost u rad na politikama i aktivnosti EGSO-a;***
- ***zalagati se za strukturna rješenja za povećanje udjela žena u svim tijelima Odbora i pažljivo pratiti napredak putem redovitih izvješća;***
- ***povećati transparentnost rada EGSO-a, osigurati strukturno sudjelovanje u registru transparentnosti EU-a i podupirati tijelo EU-a za etička pitanja.***

ZALAGANJE ZA EUROPU

Snažan i relevantan glas

Institucija koja ima vanjski utjecaj

Uz sudjelovanje širokog spektra dionika EGSO će ojačati svoju misiju kao savjetodavno tijelo za institucije EU-a i kao reprezentativniji kanal za dionike i građane. U tom se kontekstu rad i prioriteti EGSO-a moraju jasno predstaviti vanjskom svijetu. Cilj temeljite institucijske reforme bit će ojačati glas EGSO-a i osigurati da se on čuje. Tijekom svog mandata podupirat će novi pristup radu Odbora kojim će se omogućiti dosljedna komunikacija s institucijama EU-a i dionicima: ažuriranim formatom mišljenja prenosit će se jasnije poruke, što će omogućiti da se odmah prepoznaju važni zaključci i preporuke.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *promicati uvjerljivu i djelotvornu prisutnost na društvenim mrežama i bitne izmjene na internetskim stranicama EGSO-a radi bolje promidžbe naših aktivnosti, događanja i dokumenata;*
- *pobrinuti se za to da se preporuke EGSO-a aktivno promiču i prate u institucijama i među dionicima intenzivnom suradnjom na svim razinama;*
- *uvesti novi format mišljenja kako bi se preporuke civilnog društva mogle jasno identificirati;*
- *pokrenuti informatički alat NaviGate koji će omogućiti da se svi dionici obavještavaju o radu EGSO-a i njegovim mišljenjima u raznim fazama.*

Institucija koja djeluje na temelju činjenica i okrenuta je budućnosti

Kao dom europskog organiziranog civilnog društva, EGSO je u najboljem položaju da iznosi i predviđa pitanja koja zabrinjavaju građane te probleme i izazove s kojima se suočavaju. Stoga je nužan pristup koji se temelji na činjenicama i koji je okrenut budućnosti kako bi Odbor na najbolji način doprinosio političkom programu institucija EU-a. EGSO bi tako mogao imati važnu ulogu u ranom uočavanju raznih procesa transformacije našeg doba.

Radi prilagođavanja vremenu u kojem dolazi do promjena moramo na najbolji način iskoristavati savjetodavni mandat EGSO-a utvrđen Ugovorom, i to proaktivnim prepoznavanjem i tumačenjem megatrendova, utvrđivanjem propusta u zakonodavstvu, osmišljavanjem prijedloga za sveobuhvatne akcijske planove i sustavnim uključivanjem dimenzije predviđanja u svoje rasprave. Razvoj perspektive okrenute budućnosti u radu EGSO-a također bi nam omogućio da se bolje pozicioniramo u postupku donošenja odluka i da predstojećoj Komisiji predložimo nove prioritete.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- **ojačati odnose EGSO-a sa skupinama za strateško promišljanje njihovim uključivanjem u pripremu odabranih mišljenja;**
- **revidirati metodologiju mišljenja i koristiti razmatračka i samoinicijativna mišljenja za adekvatno dijagnosticiranje dugoročnih izazova;**
- **pozvati na organizaciju godišnjeg samita EGSO-a za skupine za strateško promišljanje;**
- **sustavno provoditi analizu predviđanja u našim mišljenjima;**
- **iskoristiti i promicati rad u okviru Poziva na izradu plavog plana EU-a kao važno pitanje za prioritete nove Komisije i za potencijalnu građansku inicijativu EU-a.**

Od potpisivanja Ugovora iz Rima i osnivanja EGSO-a povećala se važnost njegove uloge i njegovih ovlasti. Gledajući u budućnost i nakon Konferencije o budućnosti Europe, nova konvencija za reviziju naših osnivačkih ugovora nikad nije bila bliža. Želim da EGSO bude spreman u potpunosti odigrati svoju ulogu u tom procesu.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- **pokrenuti detaljnu analizu uključenosti EGSO-a i civilnog društva u dosadašnje pregovore o Ugovorima i razmotriti njihovu potencijalnu buduću ulogu prikupljanjem niza najboljih praksi i osmišljavanjem prijedloga s mjerama za jačanje uloge EGSO-a radi povećanja njegove važnosti, utjecaja i vidljivosti, što će uključivati i konkretne preporuke za izmjenu Ugovora ako to bude potrebno.**

PREDSJEDNIK EGSO-a OLIVER RÖPKE

Napredak u socijalnom programu EU-a i očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće

Ovo predsjedanje Odborom započinje u trenutku koji obilježavaju socijalne, geopolitičke i ekonomske posljedice višestruke krize: posljedice pandemije COVID-a 19, nastavak ruske vojne agresije na Ukrajinu i susjedne zemlje, čime se ugrožavaju vrijednosti demokracije i slobode, te kriza povećanih troškova života i nedavna globalna nestabilnost banaka. Istovremeno, EU je zajedno sa svojim međunarodnim partnerima preuzeo obvezu ostvarivanja klimatskih ciljeva za koje je potrebno hitno i kontinuirano djelovanje da bismo izbjegli kolektivni neuspjeh koji si ne možemo priuštiti: zelenu i digitalnu tranziciju tek treba provesti. Te brojne krize mogle bi ugroziti otpornost EU-a, pogoršati socijalne i ekonomske nejednakosti i dovesti do rasta populizma i egocentričnog nacionalizma.

Sada je važnije no ikada prije da Europska unija donese strateške odluke kojima će se omogućiti ostvarivanje onog što je utvrđeno u ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda i zelenom planu EU-a radi jačanja europske otpornosti i postizanja otvorene strateške autonomije u svijetu utemeljenom na međunarodnim pravilima.

U pitanju je budućnost Europe, točnije, uloga Europske unije kao projekta mira, zajedničkih vrijednosti i dobrobiti njezinih građana i građanki. Organizirano civilno društvo ima ključnu ulogu u ostvarivanju glavnih prioriteta današnjice. Za jačanje otpornosti EU-a potrebno je istodobno promicati društvenu, gospodarsku i okolišnu održivost politika EU-a.

EGSO provodi program političkih prioriteta čiji je cilj stvoriti otporniju Europsku uniju brзом provedbom zelenog i socijalnog plana i ciljeva održivog razvoja kako bi se upravljalo dvostrukom tranzicijom.

Napredak u socijalnom programu EU-a

Brojne krize s kojima se EU suočava ukazale su na potrebu za zaštitom dobrobiti građana i insistiranjem na socijalnoj uključenosti. Povrh toga, transformacija naših društava koju donosi zelena i digitalna tranzicija utječe na način na koji Europljani i Europljanke žive, troše i rade.

Trideset godina nakon uspostave jedinstvenog tržišta EGSO se mora usredotočiti na uzlaznu socijalnu i gospodarsku konvergenciju u kojoj nitko neće biti zapostavljen. Pravednim pristupom usmjerenim na ljude osigurat će se socijalna prava i pristojni uvjeti na tržištu rada te suzbijati siromaštvo i socijalna isključenost. U tom kontekstu EGSO mora podupirati provedbu zelenog i socijalnog plana, ciljeva održivog razvoja i europskog stupa socijalnih prava.

S obzirom na velik utjecaj zelene i digitalne tranzicije na radna mjesta i zapošljavanje, EGSO se mora zalagati za zaštitu radnika i održive radne uvjete kako bi se osigurala socijalna konvergencija i jednaki uvjeti za sve radnike. EGSO stoga mora nastaviti sa svojim aktivnostima kojima se podupiru: promicanje kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, uključenosti radnika i, među ostalim, demokracije na radnom mjestu; uzlazna konvergencija plaća i radnih uvjeta u cijeloj Europi; suzbijanje nesigurnog zapošljavanja; odlučnije djelovanje EU-a na uklanjanju razlike u plaći na temelju spola; i zaštita radnih mjesta i prihoda s pomoću mjera koje će se baviti socijalnom dimenzijom krize povećanja troškova života.

Razvoj vještina i kompetencija radnika radi stvaranja novih prilika i prilagođavanja digitalnom dobu bitna je sastavnica osiguravanja poštene i pravedne tranzicije, naročito u kontekstu Europske godine vještina. Budući da će dvostruka tranzicija utjecati i na radne uvjete, od presudne je važnosti poboljšati zaštitu temeljnih prava radnika i radnih prava te upravljati tehnološkim i drugim promjenama na radnom mjestu uz sudjelovanje socijalnih partnera.

Zaštita radnika podrazumijeva i zaštitu ranjivijih radnika koji se suočavaju sa socijalnim nejednakostima. Poduzimanje mjera u vezi sa svim oblicima diskriminacije na tržištu rada mora ostati prioritet kako bi se osigurali jednako postupanje i jednake mogućnosti. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti osmišljavanju strukturnih mjera kako bi se osigurala rodna ravnopravnost na radnom mjestu.

Zbog brojnih kriza, inflacija i sve veće cijene energije pogađaju sve, a naročito ranjive građane, poljoprivredni sektor i ruralna područja. Siromaštvo i beskućništvo su u porastu. U tom kontekstu EGSO mora raditi na osiguravanju čiste i cjenovno pristupačne energije za sve, pri čemu jednak pristup energiji treba biti temeljno pravo. U području energetike, u središtu političkih prioriteta EGSO-a moraju biti mjere za borbu protiv energetske siromaštva i za osnaživanje potrošača u energetske tranziciji. EGSO se također mora baviti pitanjem beskućništva i podržavati održive i uključive stambene politike.

Naposljetku, promjene do kojih su posljednjih godina dovele razne krize uzrokovale su povećanje pritiska na građane, što ponekad utječe na njihovo mentalno zdravlje. Budući da su problemi s mentalnim zdravljem u EU-u u porastu, EGSO mora podržati sveobuhvatan pristup rješavanju tog pitanja i predložiti konkretne mjere za poboljšanje stanja.

Očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće

Gospodarstvo EU-a usredotočeno je na rješavanje problema inflacije i zaštitu financijske stabilnosti, a istodobno se nastoje očuvati gospodarski rast i socijalna kohezija. Cilj klimatske neutralnosti do 2050. prisiljava industriju EU-a da se brzo prilagodi tehnologijama s nultom neto stopom emisija i ubrzava potražnju za kritičnim sirovinama. Slično tome, digitalizacija donosi nove tehnologije koje mogu promijeniti naš način rada. U kombinaciji s procesom regionalizacije trgovine koji je u tijeku, ta kretanja utječu na konkurentnost industrije EU-a i na unutarnje tržište.

Potrebna je dugoročna strategija za zaštitu europskog modela gospodarskog rasta, koji se temelji na održivoj konkurentnosti, otvorenoj strateškoj autonomiji i poštenom tržišnom natjecanju. U tome će ključna sastavnica biti jedinstveno tržište, koje je u svoju 30. obljetnicu dočekalo nedovršeno. EGSO će pozivati na to da se nastave ulagati napor u osiguravanje okruženja povoljnog za inovacije, ulaganja i rast za europska poduzeća svih veličina (uključujući i MSP-ove). EGSO će podržavati snažno jedinstveno tržište kao izvor prosperiteta za europska poduzeća i izvor dobrobiti za građane i građanke EU-a. Jednako tako, moramo se pobrinuti za to da naša industrija bude spremna za digitalnu i zelenu tranziciju kako bi se do 2050. postigao cilj klimatske neutralnosti europskog kontinenta. Noviji geopolitički događaji uslijed nastavka ruske vojne agresije na Ukrajinu jasno su pokazali da moramo smanjiti svoju stratešku ovisnost, prije svega o kritičnim sirovinama, energiji i opskrbi hranom i pritom ostati konkurentni na globalnoj sceni. EGSO je uvjeren da se otporna industrijska politika EU-a treba temeljiti na čistim tehnologijama i kružnim rješenjima, uključivom pristupu digitalizaciji usmjerenom na čovjeka i održivom pristupu energetske sigurnosti i otvorenoj strateškoj autonomiji u međunarodnoj trgovini.

Naposljetku, revizija okvira gospodarskog upravljanja ključna je za stvaranje otpornijeg i održivijeg gospodarstva EU-a. Jednostavniji, transparentniji i djelotvorniji okvir, uz veće preuzimanje odgovornosti na nacionalnoj razini i bolju provedbu, pomoći će da se izgradi zeleno, digitalno i otporno gospodarstvo budućnosti kojim će se poticati uključiv rast i istovremeno osiguravati održivost javnih financija u svim državama članicama. To će, u kombinaciji s ojačanom bankovnom unijom i unijom tržišta kapitala, pridonijeti većoj financijskoj stabilnosti u europodručju. EGSO će nastaviti doprinositi ciklusu europskog semestra i podupirati dovršetak unije tržišta kapitala i bankovne unije kao ključnih elemenata za osiguravanje održivog i uključivog oporavka.

EGSO je uvjeren da će EU ostati izvor prosperiteta i pružat će savjete o tome kako se ovi izazovi mogu svladati uz istodobno promicanje socijalnog dijaloga, pravednih plaća i sustava kolektivnog pregovaranja kao ključnih sastavnica europskog stupa socijalnih prava i europskog socijalnog modela.

ODABRANI PRIORITETI POLITIKA NA TEMELJU DOPRINOSA TAJNIŠTVA

Ubrzavanje ostvarivanja ciljeva održivog razvoja

Višestruke i međusobno povezane globalne krize s kojima se suočavamo znatno ugrožavaju samu izvedivost postizanja ciljeva održivog razvoja do 2030. Međutim, ciljevi održivog razvoja i dalje su naš svjetionik i kompas kao jedina univerzalna vizija koju imamo za mir, društveno i ekonomsko blagostanje i okolišnu održivost. Neprovođenje načela ciljeva održivog razvoja o socijalnoj uključenosti, čistoj energiji, univerzalnom pristupu javnim uslugama te odgovornoj potrošnji i proizvodnji dovest će do još većeg broja kriza i geopolitičkih suparništava.

EGSO ima ključnu ulogu u unapređenju ostvarivanja ciljeva održivog razvoja, što je vidljivo iz nedavnog doprinosa dobrovoljnom preispitivanju EU-a koje će biti predstavljeno na Političkom forumu na visokoj razini u New Yorku u ljeto 2023.

EGSO treba posvetiti posebnu pozornost nizu konkretnih pitanja: potrebi za sveobuhvatnom strategijom EU-a o ciljevima održivog razvoja kako bi se osigurala usklađenost politika; potrebu za strukturiranim angažmanom civilnog društva u procesu u kojem bi EGSO mogao civilnom društvu pružiti prostor za suradnju s oblikovateljima politika; i socijalnoj dimenziji održivosti jer će preobrazba biti uspješna samo ako bude zasnovana na širokoj potpori, pravednoj tranziciji i aktivnom sudjelovanju svih dijelova društva.

Angažman mladih u području klime i održivosti

Međugeneracijski aspekt klimatskih politika i politika održivog razvoja te provedbenih mehanizama mora se odražavati u odlučnom i smislenom angažmanu mladih u svim fazama postupaka donošenja odluka EU-a, od izrade zakonodavnih prijedloga i inicijativa do provedbe, praćenja i daljnjih mjera. Ostvarivanje ciljeva održivog razvoja putem europskog zelenog plana zahtijeva nov pristup uključivijem modelu upravljanja s višestrukim dionicima koji bi postavio mlade u samo središte angažmana i predstavljao mnogo više od ad hoc sastanaka i pukih poziva na savjetovanja.

EGSO će nastaviti uključivati glasove mladih u svoj rad te će pozivati druge institucije na strukturiranje i smislenije uključivanje mladih. Konkretno, EGSO će nastaviti organizirati okrugle stolove mladih o klimi i održivosti te uključiti izaslanika mladih u izaslanstvo EGSO-a na zasjedanjima Konferencije stranaka UNFCCC-a. Osim toga, i dalje će primjenjivati ocjenjivanje učinka EU-a iz perspektive mladih radi razvijanja dosljednog pristupa angažmanu mladih unutar EGSO-a i razmatrati druge dalekosežne ideje za uključivanje mladih, oslanjajući se za ostvarivanje rezultata na provedbu rezolucije EGSO-a „Dugotrajno nasljeđe Europske godine mladih: uključivanje i osnaživanje mladih“.

Kružno gospodarstvo

Europska platforma dionika kružnog gospodarstva (ECESP) vrlo je uspješan primjer za to kako poticati kružno gospodarstvo u Europi i izvan nje. ECESP podupire poduzeća, organizacije civilnog društva i javna tijela u ubravanju prelaska na kružno gospodarstvo diljem Europe poticanjem dijaloga, razmjenom znanja i stručnog znanja te razmjenom primjera dobre prakse putem internetskih stranica.

EGSO će se nadovezati na uspjeh ključnih aktivnosti informiranja ECESP-a kao što su EU-ovi razgovori o kružnom gospodarstvu, koji se vode radi razmjene mišljenja na visokoj razini o aktualnim temama u vezi s kružnim gospodarstvom, i godišnja konferencija ECESP-a. Pitanja kružnog gospodarstva moraju se uključiti i u druga područja politika, na primjer u područje održivih prehrambenih sustava i ruralnog razvoja.

Zelena tranzicija za europsku industriju

Cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u za 55 % do 2030. velik je izazov i iziskuje jasan plan za pravednu tranziciju u predstojećim desetljećima. Svi industrijski sektori morat će proći kroz korjenite promjene. Ključan uvjet za uspjeh energetske i klimatske tranzicije jest to da je građani i građanke EU-a prihvate te stoga treba osigurati pristup kvalitetnim radnim mjestima i cjenovno pristupačnim proizvodima.

Plavim planom EU-a dodaje se nova dimenzija planu provedbe zelenog plana koji je predložila Komisija. EGSO će pozivati institucije EU-a na donošenje te nove sveobuhvatne politike EU-a u području vode te će morati pratiti njezinu provedbu tijekom cijelog sljedećeg mandatnog razdoblja Komisije.

Posebnu pozornost treba posvetiti nizu posebnih pitanja, a posebno potrebi da se donese plavi plan EU-a. EGSO će i dalje osiguravati sveukupnu koordinaciju praćenja te međusektorske teme. Potrebno je podupirati ozelenjivanje industrijskih sektora, posebno onih koji se intenzivno koriste resursima, kao i uvođenje čistih tehnologija, uključujući tehnologije učinkovite potrošnje vode. EGSO bi trebao sudjelovati u političkim raspravama EU-a o socijalnim aspektima energetske i klimatske tranzicije, oslanjajući se na svoje stručno znanje za utvrđivanje izazova i predlaganje pravednih rješenja u vezi sa zapošljavanjem i cjenovno pristupačnim proizvodima, energijom i uslugama za sve građane EU-a.

Sveobuhvatni naponi za digitalizaciju europske industrije

Digitalizacija stvara nove mogućnosti za industriju EU-a i usluge u cjelini te donosi nove vrste izazova, kao što je osmišljavanje potpornih instrumenata kojima bi se trebao osigurati ravnopravan položaj velike i male industrije EU-a u nabavi tih novih tehnologija. Taj proces podrazumijeva i pridavanje velike pažnje budućnosti radnih mjesta u industriji, ne zato da bi se izbjegle promjene koje će taj proces uzrokovati u našoj industriji i društvu, nego da bi se njima upravljalo i da bi se pospješila pravedna tranzicija i antropocentričan pristup tim promjenama.

EGSO će podupirati razvoj novih tehnoloških sektora, primjerice metauniverzuma, u skladu s europskim normama te analizirati utjecaj umjetne inteligencije u raznim industrijskim sektorima. I dalje će se baviti ključnim i naprednim tehnologijama, uključujući teme kao što su robotika i dronovi, nastojati sudjelovati u kolateralnim aktivnostima kojima se podupire opća industrijska konkurentnost EU-a, primjerice u industrijskim savezima koji se bave temama digitalizacije, po uzoru na sudjelovanje u Europskom savezu za sirovine (ERMA). Osim toga, podupirat će strukturiranje sudjelovanje civilnog društva u tom procesu jer će preobrazba biti uspješna samo ako se temelji na širokoj potpori, pravednoj tranziciji i aktivnom sudjelovanju svih dijelova društva.

Jačanje globalne konkurentnosti i otvorene strateške autonomije industrije EU-a

Osiguravanje opće konkurentnosti industrije EU-a već godinama je jedan od ključnih ciljeva Komisijine industrijske politike. Osim unutarnje dimenzije, očito je da na industrijsku konkurentnost EU-a velik utjecaj imaju i brojna pitanja povezana s vanjskom dimenzijom, a jasnija je i potreba za otvorenom strateškom autonomijom. Također je potrebno riješiti pitanje načina na koji se javna sredstva i državne potpore mogu mobilizirati za podršku industriji, a da se ne narušava tržišno natjecanje, baš kao i pitanje kriterija za upotrebu i dodjelu tih sredstava. U tu će se svrhu EGSO usredotočiti na strateške lance vrijednosti.

EGSO će raditi na sveobuhvatnoj strategiji EU-a u vezi s kritičnim sirovinama te će također nastaviti sudjelovati u radu ERMA-e. Podupirat će jačanje otvorene autonomije strateških sektora, na primjer u području obrane, svemirskog sektora i proizvodnje čipova. Doprinosit će preispitivanju načina na koji se poduzeća štite od povrede podataka, kibernetičkih napada i digitalne špijunaže.

Reforme za otporno gospodarstvo EU-a

Sadašnje gospodarsko okruženje predstavlja izazov za provedbu ekonomskih politika kojima se istodobno nastoji smanjiti inflacija i osigurati gospodarski rast, zapošljavanje i održivost javnih financija u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. EGSO će iznositi preporuke kojima će se oblikovateljima politika pomoći da razvijaju politike usmjerene na osiguravanje održivog i uključivog oporavka i izgradnju otpornog gospodarstva EU-a, uz istodobno rješavanje pitanja zelene i digitalne tranzicije.

EGSO će i dalje dvaput godišnje iznositi preporuke o preporuci Europske komisije o ekonomskoj politici europodručja i godišnjem pregledu održivog rasta kako bi se u okviru godišnjeg ciklusa europskog semestra osigurao pravovremen i ažuran politički doprinos procesu koordinacije ekonomskih politika.

EGSO će također iznositi daljnje preporuke za reviziju okvira gospodarskog upravljanja EU-a jer postoji potreba za snažnom koordinacijom proračunskih i strukturnih politika, kao i za učinkovitim gospodarskim i fiskalnim nadzorom.

Uz to će iznositi prijedloge za reformu postupaka savjetovanja i koordinacije u okviru europskog semestra kako bi procesi bili jednostavniji, demokratskiji i transparentniji. U okviru svoje Skupine za europski semestar EGSO će nastaviti ulagati napore u provedbu opsežnih savjetovanja s organiziranim civilnim društvom EU-a radi praćenja provedbe nacionalnih planova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i osiguravanja uključenosti civilnog društva na razini EU-a i na nacionalnoj razini.

Dovršetak unije tržišta kapitala i bankovne unije

Financijska tržišta EU-a moraju biti integrirana i stabilna kako bi se podržao europski oporavak i kako bi EU ponovno radio na prelasku na klimatski neutralno gospodarstvo koje se sve više digitalizira i koje je obilježeno održivim i uključivim gospodarskim rastom. Oporavak će uvelike ovisiti o sposobnosti europskih financijskih tržišta da osiguraju dostatnu likvidnost i bolju podjelu rizika. Nužno je poduzeti odlučne korake za razvoj učinkovite i integrirane unije tržišta kapitala i potpune bankovne unije, koja bi obuhvaćala sve države članice i bila usmjerena na daljnje usklađivanje i uklanjanje prekograničnih prepreka, uz istodobno očuvanje dobre regulative i nadzora. Očekuje se da će Europska komisija nastaviti s provedbom akcijskog plana za uniju tržišta kapitala, a preispitivanje postojećeg okvira za nadzor banaka, nesolventnost i sanaciju te sustave osiguranja depozita imat će iznimnu važnost.

U drugoj polovici mandatnog razdoblja EGSO će raditi na ključnim područjima politike, kao što su krizno upravljanje bankama i sustav osiguranja depozita. Pridonosit će raspravi o održivom financiranju, organizirati javna savjetovanja o tim važnim temama, nastojati povećati sudjelovanje izvijestitelja EGSO-a na sastancima i savjetovanjima odbora ECON Europskog parlamenta te razvijati bliskije kontakte sa stalnim predstavništvima zemalja koje predsjedaju Vijećem EU-a radi promicanja aktivnijeg sudjelovanja članova EGSO-a u ključnim događanjima, kao što su seminar na visokoj razini i Financijski forum EUROFI-ja.

Višegodišnji financijski okvir prikladan za suočavanje s budućim izazovima, uključujući snažnu kohezijsku politiku

EGSO je u više navrata pozvao na to da se višegodišnji financijski okvir (VFO) usmjeri na zapošljavanje, rast i konkurentnost te je tražio donošenje snažnog proračuna EU-a s odgovarajućim financijskim sredstvima za postizanje ciljeva Unije. EGSO će nastaviti raspravljati o tome kako bi se proračun EU-a mogao u većoj mjeri financirati istinskim vlastitim sredstvima.

Kohezijska politika mora imati glavnu ulogu u osiguravanju uravnoteženog oporavka prema održivom rastu, poticanju konvergencije, borbi protiv socijalne isključenosti i osiguravanju toga da nitko ne bude zapostavljen. EGSO će i dalje insistirati na tome da bi kohezija trebala pomagati u unapređenju dogovorenih politika u vezi s digitalizacijom i dostupnošću usluga, reindustrijalizacijom, MSP-ovima i širokopojasnim uslugama u regijama.

EGSO će izraditi mišljenje o reviziji višegodišnjeg financijskog okvira sredinom provedbenog razdoblja. Na zahtjev Komisije iznijet će prijedloge o novim vlastitim sredstvima za proračun EU-a, izradit će mišljenje o budućnosti kohezijske politike nakon 2027., a nastaviti će i iznositi prijedloge za kohezijsku politiku koja odgovara stvarnim potrebama građana EU-a i kojom se ispunjavaju dugoročni ciljevi konvergencije među regijama EU-a. Sastavit će i mišljenje o rijetko naseljenim, otočnim i planinskim područjima u EU-u kako bi se naglasilo da je svim regijama EU-a potreban uravnotežen rast i razvoj.

Gospodarski i socijalni oporavak od posljedica pandemije i ruske ratne agresije na Ukrajinu te posljedičnog povećanja cijena energije i troškova života

EGSO dosljedno zagovara uzlaznu konvergenciju i učinkovitiju socijalnu politiku na razini EU-a i država članica. Provedbom europskog stupa socijalnih prava potvrđuje se zajednička predanost europskom socijalnom modelu.

Važna pitanja koja treba rješavati u okviru tekuće zelene i digitalne tranzicije i dalje će biti novi oblici rada, zaštita kolektivnih prava, učinak na radne uvjete, borba protiv visoke nezaposlenosti, nesigurnih radnih mjesta i siromaštva, provedba europskog stupa socijalnih prava te uključenost i ravnopravnost u svim aspektima i područjima kompetencija.

Najnovija kretanja u području umjetne inteligencije mogla bi korjenito promijeniti potrebu za visokokvalificiranim radnicima i narušiti gospodarske i proizvodne procese.

U drugoj polovici mandatnog razdoblja EGSO će se usredotočiti na sljedeće teme: provedbu europskog stupa socijalnih prava, radne uvjete, nove oblike rada i učinak na zapošljavanje mladih i žena, sustave socijalne skrbi (skrb i ravnopravnost u svim svojim aspektima, uključujući jednakost prihoda), utjecaj umjetne inteligencije na tržište rada i zapošljavanje te provedbu uključivanja mladih i ocjenjivanja učinka EU-a iz perspektive mladih.

Temeljna prava i vladavina prava

Temeljna prava i vrijednosti te vladavina prava i dalje su ugroženi u mnogim zemljama s rastućim populističkim pokretima i nazadovanjem demokracije.

Umjetna inteligencija može znatno povećati ciljano dezinformiranje, zamijeniti visokokvalificirane ljudske radnike na velikom broju radnih mjesta i iskoristavati se za prisilu i kontrolu.

EGSO će snažno podupirati provedbu paketa Europske komisije za obranu demokracije i usredotočiti se na temeljna prava pri razvoju umjetne inteligencije.

Migracije

Sukobi, klimatske promjene i ekonomske nejednakosti i dalje će uzrokovati migracije. EGSO će se usredotočiti na upravljanje migracijama koje je u skladu s obvezama iz prava EU-a i međunarodnog prava te kojim se uzimaju u obzir demografski razvoj i gospodarske potrebe EU-a.

Sigurno i stabilno susjedstvo

Ratna agresija Rusije na Ukrajinu nije samo prijetnja vrijednostima na kojima se temelji Europska unija, već je i krajnji dokaz da je svjetski poredak zasnovan na pravilima doveden u pitanje i da smo ušli u nestabilniju geopolitičku fazu, kojom ćemo se morati baviti zajedno.

Naša neposredna blizina trebala bi ostati naš prioritet. Istočno partnerstvo posljednjih je godina pod snažnim pritiskom, najprije zbog odluke Bjelorusije da obustavi svoje sudjelovanje, a zatim i zbog ruske ratne agresije na Ukrajinu. Bjelorusija je još uvijek čvrsto u šaci onih koji su ugušili njezinu demokraciju, Ukrajina se bori za svoju slobodu, a Moldavija nastavlja svoj europski put unatoč stalnom ruskom pritisku.

U sljedećoj polovici mandatnog razdoblja EGSO će raditi na daljnjem jačanju i promicanju rada platformi civilnog društva EU-a i Ukrajine, EU-a i Moldavije te EU-a i Gruzije, osnovanih sporazumima o pridruživanju s tim zemljama. Redoviti rad i sastanci tih platformi presudni su za napredak tih zemalja na putu prema europskoj integraciji. Održavat će se i trajne veze s civilnim društvom Armenije putem namjenske platforme civilnog društva.

EGSO će i dalje podupirati neovisno civilno društvo u Bjelorusiji i izvan nje, koje je pod ogromnim pritiskom režima. Pratit ćemo i razvoj civilnog društva u Azerbajdžanu i ustrajati na istinskom civilnom i socijalnom dijalogu.

Zemlje zapadnog Balkana godinama su u redu za članstvo. Njihovo civilno društvo u stalnoj je suradnji s EGSO-om i potiče kontinuirana poboljšanja u usklađivanju s europskim pravom i vrijednostima. Njihovi napori da budu dio europske obitelji zaslužili su biti okrunjeni, među ostalim i radi mira i stabilnosti na tom području.

Dijalog se mora nastaviti i sa zemljama Sredozemlja, od kojih se mnoge nalaze u osjetljivoj političkoj situaciji i suočavaju se s golemim društvenim i gospodarskim izazovima. Posredstvom EGSO-ova samita Euromeda nastavit će se promicati smislen socijalni dijalog u toj regiji, a naglasak će biti stavljen na zajedničke prioritete kao što su prilagodba klimatskim promjenama, sigurnost opskrbe energijom i učinkovito upravljanje migracijskim tokovima.

Suradnja s partnerima za poštena i pravedna društva koja poštuju ljudska prava

Svjedočimo sve većim nejednakostima na globalnoj razini. Pandemija bolesti COVID-19 pogoršala je situaciju i izbrisala godine napretka, a ruska ratna agresija na Ukrajinu preusmjerila je pozornost s drugih ključnih izazova. Međunarodna zajednica i dalje treba ulagati napore u smanjenje nejednakosti i potvrditi svoju odanost multilateralnom poretku zasnovanom na pravilima i univerzalnim ljudskim pravima. Godina 2023. pravi je trenutak za to zbog 75. obljetnice Opće deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. Ova je godina također prekretnica u preispitivanju ciljeva održivog razvoja sredinom provedbenog razdoblja.

EGSO će tim naporima doprinositi na sljedeće načine: suradnjom s civilnim društvom iz zemalja AKP-a i Latinske Amerike na promicanju temeljnih obveza u pogledu ciljeva održivog razvoja i Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima, uključujući temeljna radnička i rodna prava; praćenjem načina na koji provedba projekata u okviru inicijative EU-a Global Gateway pridonosi postizanju tih ciljeva; razmatranjem – putem posebnih mišljenja i aktivnosti – jačanja klimatske diplomacije EU-a, borbe protiv dezinformacija i stranog utjecaja te doprinosa koji civilno društvo može dati jačanju multilateralizma i ključnih međunarodnih načela za poredak zasnovan na pravilima u svijetu koji se brzo mijenja.

Promicanje održive trgovine korisne za sve

Praćenje pregovora, provedbe i izvršenja trgovinskih sporazuma od strane civilnog društva ključno je za očuvanje konkurentnosti EU-a i jačanje otpornosti u kriznim vremenima.

EGSO će i dalje pružati administrativnu i političku potporu unutarnjim savjetodavnim skupinama uspostavljenima trgovinskim sporazumima EU-a; raditi na tome da se svi nedostaci u pogledu prava okoliša i radničkih prava zaista uklone u EU-u i partnerskim zemljama; promicati održivost trgovine na razini EU-a i u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji organiziranjem 2. foruma civilnog društva za trgovinu i održivi razvoj.

Studije i ocjene politika: kako savjetodavni rad EGSO-a može u većoj mjeri biti zasnovan na činjenicama

Permakriza, polikriza: izmišljene su nove riječi ne bi li se pokušalo opisati dramatično stanje i događaji koji duboko remete naša društva i utječu na njih.

To je ukazalo na slabosti EU-a i njegovu nespremnost na izazove u svijetu u trajnoj krizi te nas potiče da djelujemo i adekvatno odgovorimo. Međutim, taj se odgovor ne može sastojati od toga da svaki put kad nas pogodi kriza pokušavamo hvatati korak s njom i provodimo kratkoročne mjere ublažavanja. EU mora biti u stanju predviđati krize prije nego što one izbiju, a poželjno je i da ih pokušava izbjeći. U tu svrhu moramo istraživati, predviđati, pa čak i pokušavati oblikovati budućnost.

Zahvaljujući znanju svojih članova i mreža, EGSO je savršeno sposoban doprinositi tom procesu EU-a, čime će predviđanje EU-a postati učinkovitiji i participativniji proces.

U tu svrhu EGSO mora imati sve veći utjecaj i davati veći doprinos aktivnostima predviđanja EU-a, posebno razvijanjem svoje uloge u Programu strateškog predviđanja EU-a i, konkretnije, u izradi godišnjeg izvješća o strateškim predviđanjima, koje pak doprinosi govoru o stanju Europske unije. EGSO će tako kataliziranjem, prikupljanjem i prenošenjem stajališta dionika, uključujući organizacije civilnog društva, skupine za strateško promišljanje i stručnjake, ispuniti svoju ulogu predstavnika civilnog društva i osigurati istinski participativno predviđanje EU-a.

EGSO će dodatno razvijati svoju suradnju s drugim institucijama EU-a, i putem bilateralnih odnosa i u okviru međuinstitucijske mreže EU-a ESPAS.

Da bi u potpunosti iskoristio svoj potencijal, EGSO će članove i osoblje nastaviti senzibilizirati o važnosti pristupa zasnovanog na predviđanjima u njihovu radu te će jačati njihove kapacitete redovitim osposobljavanjem, organizacijom seminara i konferencija i sudjelovanjem u vanjskim događanjima u vezi s predviđanjem.

Zakonodavstvo EU-a i donošenje politika moraju se temeljiti na činjenicama kako bi se bolje utvrdilo i uzimalo u obzir i ono što je uspješno i ono što nije, ono što je potrebno promijeniti i poboljšati, kao i ono što je našim društvima, našim građanima i Europi zaista potrebno kako bi se uhvatili u koštac s golemim izazovima s kojima se suočavaju.

Službe EGSO-a sve se više koriste godišnjim programom studija za potporu ili provedbu političkih prioriteta, uglavnom angažiranjem vanjskih stručnjaka za istraživanje aktualnih pitanja od interesa za organizirano civilno društvo, čime se pruža sve veća baza konkretnih činjenica za naš zakonodavni rad.

Srednjoročni je cilj programa studija provesti procjene koje su participativne i usmjerene na budućnost i koje bi se mogle koristiti za izgradnju i proširenje kapaciteta predviđanja.

EGSO će davati svoj doprinos agendi za bolju regulativu uključivanjem dodane vrijednosti perspektive civilnog društva u fazu procjene ciklusa zakonodavne politike EU-a putem ex post evaluacija, kako bi njegov savjetodavni rad bio u većoj mjeri zasnovan na činjenicama.

Jačanje konkurentnosti europske industrije i podupiranje brzog prelaska na klimatsku neutralnost

Konkurentnost europske industrije i dalje će biti glavna tema u predstojećim godinama. Nedavne inicijative za potporu nacionalnim industrijama u raznim dijelovima svijeta izazvale su brojne bojazni u EU-u. EU mora odgovoriti na to, ali istodobno očuvati cjelovitost svojeg jedinstvenog tržišta. Međutim, konkurentnost industrije danas se ne može promatrati bez razmatranja njezina zelenog aspekta. Stoga cilj EU-a više nije samo održavanje konkurentne industrijske baze nego i financiranje tranzicije prema održivoj industriji, postizanje ugljične neutralnosti do 2050., dekarbonizacija europske industrije i jamčenje pristupa cjenovno pristupačnoj energiji bez fosilnih goriva.

Osim toga, od presudne je važnosti voditi računa o interesima radnika. Prelazak na niskougljično gospodarstvo vjerojatno će znatno utjecati na radna mjesta i mogućnosti zapošljavanja, posebno u industrijskim granama koje se u velikoj mjeri oslanjaju na fosilna goriva. No on se ujedno može smatrati i prilikom za otvaranje radnih mjesta u novim industrijskim ekosustavima i usmjeravanje na posebne kompetencije koje će se stvarati na nacionalnoj i regionalnoj razini.

EGSO će nastaviti s radom na industrijskom planu za zeleni plan. EGSO će pružiti sveobuhvatan odgovor na razne aspekte te inicijative Komisije, za što će biti potrebna politička pozornost i djelovanje. Potrebno je osigurati odgovarajuće daljnje postupanje s Europskom komisijom, rotirajućim predsjedništvima Vijeća i drugim institucijama.

EGSO će se također morati pozabaviti sve većom potražnjom za kvalificiranom radnom snagom i stručnim osobljem u javnim upravama koje su zadužene za ocjenjivanje raznih industrijskih projekata.

Naglasak će se stavljati i na provedbu politika i strategija EU-a, kao i na definiranje boljih alata za mjerenje njihova učinka na gospodarstvo, ali i na društvo.

Podupiranje poduzetništva u svim njegovim oblicima: MSP-ovi i poduzeća socijalne ekonomije

Poduzetništvo u svim oblicima i sektorima (uključujući turizam, industriju, ekonomiju platformi i socijalnu ekonomiju) ključno je za osiguravanje gospodarskog rasta, inovacija, zapošljavanja i socijalne uključenosti. Od presudne je važnosti podupirati zelenu i digitalnu tranziciju MSP-ova i utvrditi prepreke s kojima se oni još uvijek suočavaju pri ulasku na jedinstveno tržište.

MSP-ovi će imati važnu ulogu i u industrijskom planu za zeleni plan jer predstavljaju veliku većinu poduzeća u EU-u i imaju potencijal za poticanje inovacija i promicanje održivosti.

EGSO i dalje ima važnu ulogu na međuinstitucijskoj razini u promicanju socijalnog poduzetništva i socijalne ekonomije te u praćenju utjecaja razvoja kretanja u tom sektoru na tradicionalne MSP-ove. Od donošenja akcijskog plana za socijalnu ekonomiju poduzeća socijalne ekonomije postala su još važnija za postizanje otpornog gospodarstva i pravedne tranzicije.

EGSO će pratiti održivu transformaciju MSP-ova prikupljanjem primjera najbolje prakse i komunikacijom o njima, razmatrati ulogu i potporu MSP-ovima u industrijskom planu za zeleni plan, jačati financijsku otpornost MSP-ova i doprinositi predstojećem paketu pomoći za MSP-ove (direktiva o zakašnjelom plaćanju), podupirati provedbu akcijskog plana za socijalnu ekonomiju bliskom suradnjom s rotirajućim predsjedništvima Vijeća i pridonositi provedbi prijedloga Komisije o Preporuci Vijeća o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju.

Osnaživanje potrošača za potrebe zelene i digitalne tranzicije

Za postizanje ciljeva zelenog plana potreban je doprinos svih Europljana. Sve više potrošača postaje svjesno da mogu pridonijeti prilagodbi obrazaca potrošnje. Iako potrošači žele davati doprinos zelenoj tranziciji, postoje prepreke.

EU treba jačati prava potrošača i doprinositi kružnom, čistom i zelenom gospodarstvu EU-a. Potrošačima se mora omogućiti donošenje informiranih odluka o kupnji, čime će se pridonositi održivijoj potrošnji.

EGSO će nastaviti izgrađivati svoje uspješne profesionalne odnose s Europskom komisijom i Europskim parlamentom u pogledu potrošačkih pitanja. Organiziranje njegove vodeće godišnje manifestacije, Dana potrošača, ostaje prioritet. Na tom će događanju potrošači svake godine i dalje imati priliku očitovati se o aktualnim raspravama.

EGSO će također sudjelovati u postupku praćenja mišljenja o plavom planu i razmotriti mogućnost uključivanja te teme u okvir za održivu potrošnju.

Nakon energetske krize: postizanje održive, pravedne i strateške energetske sigurnosti

Energetska kriza koja je započela 2021., a dodatno se pogoršala uslijed ruske ratne agresije na Ukrajinu 2022., primorala je nadležne aktere na brzu reakciju u području energetske politike na razini EU-a i država članica. Lani je doneseno novo zakonodavstvo o skladištenju plina, promicanju obnovljivih izvora energije, cijenama električne energije, alternativnim izvorima opskrbe energijom, novoj energetskoj infrastrukturi i izvanrednim mjerama oporezivanja.

Stalnu pozornost treba posvećivati nizu posebnih politika povezanih s trenutačnom krizom, s naglaskom na ključnoj ulozi organizacija civilnog društva u promicanju socijalnih, radnih i građanskih interesa i pravednosti prema gospodarskim akterima te u ostvarivanju zajedničkih ciljeva zelene i socijalno pravedne tranzicije – suzbijanja energetske siromaštva, kvalifikacije i prekvalifikacije radne snage, usvajanja novih oblika proizvodnje i potrošnje energije, posebno putem lokalnih energetskih zajednica, i pokretanja reforme tržišta električne energije uz očuvanje ravnopravnih ekonomskih uvjeta na unutarnjem tržištu EU-a.

Doprinos stambenih politika gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji

Razni akteri sve više ističu stanovanje kao ključan pokretač svake politike usmjerene na postizanje socijalne kohezije i zajedničke socijalne skrbi. Stambene politike u državama članicama bit će ključne za postizanje stvarnog doprinosa u nizu područja.

Tijekom novog predsjedanja EGSO će se baviti sljedećim prioritetima: cjenovnom pristupačnošću radi suzbijanja inflacije, djelotvornom izolacijom radi pridonošenja energetske učinkovitosti, pristupom stanovanju za ranjive osobe radi postizanja socijalne kohezije, preusmjeravanjem na održive građevinske materijale radi pridonošenja zelenoj tranziciji, održivom razvoju gradova radi uvođenja adekvatnog gradskog prijevoza, postizanja teritorijalne kohezije i suzbijanja nejednakosti.

Ozelenjivanje prometa: zadovoljavanje potreba korisnika, građana i organizacija civilnog društva

Ubrzavanje transformacije i ozelenjivanja svih prijevoznih sredstava bit će neke od ključnih sastavnica zelene tranzicije. I ovdje je potrebno prenositi glasove radnika u prometnom sektoru, potrošača, poduzeća i organizacija civilnog društva.

U predstojećem srednjoročnom razdoblju EGSO će posvećivati pozornost izradi zakonodavnih prijedloga usmjerenih na smanjenje emisija, digitalizaciju, alternativna prijevozna sredstva u gradskoj mobilnosti, dekarbonizaciju putničkog i teretnog prijevoza u kopnom, zračnom i pomorskom prometu (uključujući čak i profesionalna prijevozna sredstva kao što su ribarska plovila), te zajednički europski prostor za podatke o mobilnosti.

**Europski gospodarski
i socijalni odbor**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Izdao: Odjel za posjete i publikacije
EESC-2023-35-HR

www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/stand-democracy-speak-europe

© Europska unija, 2023

Umnožavanje je dopušteno pod uvjetom da se navede izvor.

Za svaku upotrebu ili reprodukciju fotografija / ilustracija mora se izravno tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.

Cover: ©Getty Images

Ured za publikacije
Europske unije

Print:
QE-04-23-432-HR-C
ISBN 978-92-830-6013-0
doi: 10.2864/48

Online:
QE-04-23-432-HR-N
ISBN 978-92-830-6002-4
doi: 10.2864/65133

HR